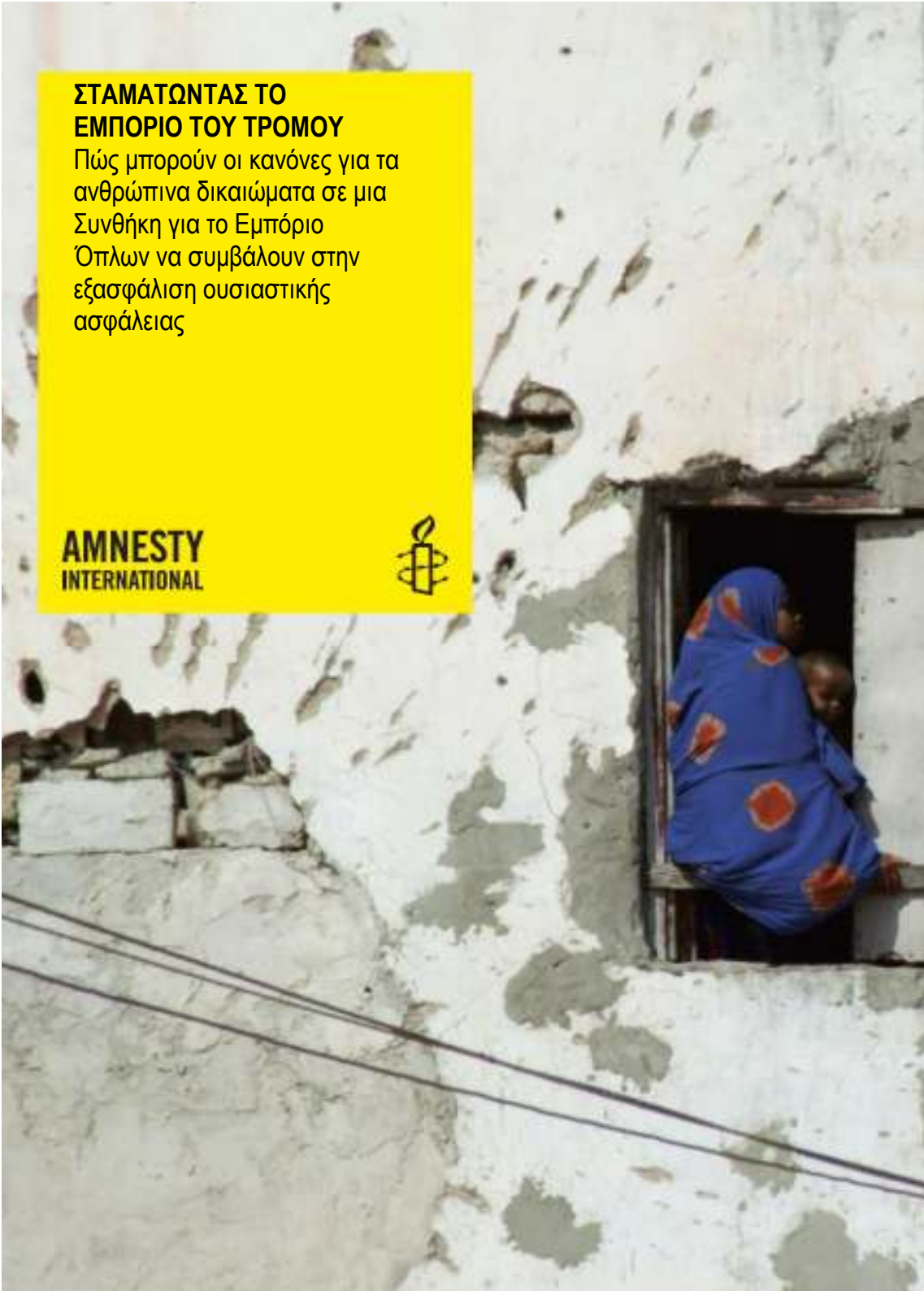

ΣΤΑΜΑΤΩΝΤΑΣ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ

Πώς μπορούν οι κανόνες για τα
ανθρώπινα δικαιώματα σε μια
Συνθήκη για το Εμπόριο
Όπλων να συμβάλουν στην
εξασφάλιση ουσιαστικής
ασφάλειας

AMNESTY
INTERNATIONAL

ΕΝΑΣ ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Ανεύθυνες μεταφορές όπλων ανά τον κόσμο καταστρέφουν ζωές καθώς και τα προς το ζην. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι σκοτώνονται κάθε χρόνο ως συνέπεια προβλεπόμενων, επαναλαμβανόμενων, μοτίβων ένοπλης βίας που υποδαυλίζεται από το φτωχά ρυθμισμένο διεθνές εμπόριο συμβατικών όπλων. Αυτό το εμπόριο τρώει συντελεί επίσης στο να τραυματίζονται, βιάζονται, εκτοπίζονται, φτωχαίνουν και να στερούνται άλλων δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται από το διεθνές δίκαιο (οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, ατομικά και πολιτικά) εκατοντάδες χιλιάδες άνδρες, γυναίκες και παιδιά.

Μια αποτελεσματική Συνθήκη για το Εμπόριο των Όπλων (ΣΕΟ) θα πρέπει να συμβάλλει στην προστασία των ζωών, των προς το ζην και των δικαιωμάτων. Η Συνθήκη θα πρέπει να προστατεύει τη δυνατότητα των κρατών να πωλούν, αποκτούν και κατέχουν όπλα σύννομα για την ασφάλεια, την επιβολή του νόμου και την αυτοάμυνα τους σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις καλές πρακτικές. Προκειμένου όμως να διασφαλιστεί η αληθινή ασφάλεια, θα πρέπει επίσης να απαιτείται από τα κράτη να μην μεταφέρουν όπλα διεθνώς, όπου υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν για σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου ή του δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, των οποίων η προστασία αποτελεί μέρος των υφιστάμενων διεθνών υποχρεώσεων των κρατών.

Μια αποτελεσματική ΣΕΟ θα πρέπει επίσης να εμποδίζει τις διεθνείς μεταφορές όπλων όταν υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος να διευκολύνουν πρακτικές ένοπλης βίας συμπεριλαμβανομένων των τρομοκρατικών επιθέσεων, της βίας με βάση το φύλο, των βίαιων εγκλημάτων και του οργανωμένου εγκλήματος ή όταν θα βλάψουν σοβαρά τον περιορισμό της φτώχειας και την κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη.

Ένας μικρός αριθμός κρατών επιδιώκουν σήμερα να υπονομεύσουν την ένταξη τέτοιων κανόνων που βασίζονται στο διεθνές δίκαιο και να περιορίσουν τους τύπους των συμβατικών όπλων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στη ΣΕΟ. Αυτό βάζει σε κίνδυνο την προσπάθεια της πλειοψηφίας των κρατών να εγκαθιδρύσει μια Συνθήκη με κανόνες που θα συμβάλουν στην πραγματική ασφάλεια.

Το παρόν κείμενο εστιάζει σε μια βασική περιοχή για την εκτίμηση του κινδύνου: τον κίνδυνο ότι οι διεθνείς μεταφορές συμβατικών όπλων θα χρησιμοποιηθούν για σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Παρουσιάζει τις μαρτυρίες και τις εμπειρίες ατόμων και κοινοτήτων που υπόκεινται βιαιότητες, συνεχείς και συστηματικές προσβολές των ανθρώπινων δικαιωμάτων και εγκλήματα πολέμου που υποδαυλίζονται από την ανεύθυνη προμήθεια όπλων.

Δείχνει πως οι αναλυτικές εκτιμήσεις κινδύνου από τα κράτη που μεταφέρουν όπλα μπορούν σε κάθε περίπτωση να εμποδίσουν την πυροδότηση τέτοιων παραβιάσεων από τα όπλα. Τέλος, παρουσιάζει τα είδη των όπλων και του εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται σε τέτοιες παραβιάσεις και που θα πρέπει να συμπεριληφθούν σε μια ΣΕΟ ικανή να φέρει αληθινή ασφάλεια.

ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ, ΑΝΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ, ΟΤΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΟΠΛΩΝ ΔΕΝ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΕΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΑ ΟΠΛΑ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΣΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ Η ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΟΙ ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΑΠΟ:

Έκταση και διάρκεια:

Υπάρχει ίσως μία συνήθης πρακτική παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή αποδείξεις ότι οι παραβιάσεις είναι συστηματικές ή έχουν θεσμοθετηθεί; Οι παραβιάσεις αφορούν πολλούς ανθρώπους ή δεν είναι τόσο ευρέως διαδεδομένες;

Ή

Χαρακτήρα και διεισδυτικότητα:

Παραβιάζει ο προτεινόμενος τελικός χρήστης με όπλα αυτού του τύπου ένα σημαντικό φάσμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στο διεθνές δίκαιο; (ατομικά, πολιτιστικά, οικονομικά, πολιτικά ή κοινωνικά)

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΣΗΜΑΙΝΕΙ:

Ένα επίπεδο κάτω από την βεβαιότητα αλλά πάνω από την απλή υποψία: στο οποίο μπορεί εύλογα κανείς να προβλέψει ότι οι προτεινόμενοι τελικοί χρήστες είναι πιθανό να χρησιμοποιήσουν τα όπλα για σοβαρές παραβιάσεις ή επαναλαμβανόμενες καταχρήσεις. Δεν σημαίνει ότι μία τέτοια κακή χρήση είναι απλά πιθανή, ένα τέτοιο επίπεδο κινδύνου, θα μπορούσε να παρεμποδίσει τη νόμιμη μεταφορά όπλων που ενισχύει την ασφάλεια.

ΜΕΡΙΚΑ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ:

- Υποδεικνύουν οι αμερόληπτες και αξιόπιστες αποδείξεις σχετικά με την τρέχουσα συμπεριφορά και το παρελθόν του τελικού χρήστη τη διάπραξη σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου με τη χρήση όπλων αυτού του τύπου; Είναι οι αποδείξεις για τέτοιες παραβιάσεις έγκυρες και αξιόπιστες;
- Είναι μεμονωμένες αυτές οι παραβιάσεις ή ευρείας κλίμακας, συστηματικές, επαναλαμβανόμενες; (υποδεικνύοντας τη σφοδρότητα και έκταση του προβλήματος και τη στάση του τελικού χρήστη απέναντι στις υποχρεώσεις αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα).
- Οι παλιές ή νέες τάσεις για παραβιάσεις συνεχίζονται; Έχει λάβει το κράτος πρακτικά μέτρα για να εμποδίσει την επανεμφάνιση τέτοιων παραβιάσεων από αυτό τον τελικό χρήστη, έχει δράσει αποτελεσματικά για τη διερεύνηση και δίωξη των δραστών;

© Amnesty International

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 1η/ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΓΟΥΙΝΕΑ

‘Ήμουν με τον Kafala μπροστά από το κατάλυμά μας. Πολλά παιδιά έπαιζαν. Κατά τις 5 μμ πέρασε ένα Land Cruiser με κοκκινομπερέδες. Τα παιδιά φώναζαν, περιγελώντας τους. Το όχημα κατευθύνθηκε προς τα παιδιά, που προσπάθησαν να ξεφύγουν. Ο Kafala χτυπήθηκε από το όχημα και έπεσε στο έδαφος. Κείτονταν με το πρόσωπο προς τα κάτω. Ένας κοκκινομπερές πήρε το όπλο του και πυροβόλησε το αγόρι δύο φορές. Τον χτύπησε ανάμεσα στους ώμους και τους γοφούς. Άλλο ένα αγόρι που προσπαθούσε να διαφύγει χτυπήθηκε επίσης από σφαίρα. Η σωρός του Kafala μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο Donka.’

Ένας συγγενής περιγράφει πώς ο 14χρονος Kafala Βα πυροβολήθηκε και σκοτώθηκε εξ επαφής από μέλος της Προεδρικής Φρουράς στο Conakry, στις 23 Φεβρουαρίου 2007

Τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο του 2007, σε απάντηση προς διαδηλώσεις και απεργίες, οι ένοπλες δυνάμεις της Γουινέας επιτέθηκαν σε ειρηνικούς διαδηλωτές στο Κονακρύ και σε άλλα μέρη, συνεχίζοντας μία συνήθη πρακτική βίαιης καταστολής που διαρκεί ήδη μια δεκαετία. Διαδηλωτές και παρευρισκόμενοι, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, έπεσαν θύματα πυροβολισμών και σκοτώθηκαν, κάποιοι από αυτούς σχεδόν εξεπαφής. Η Διεθνής Αμνηστία έχει τεκμηριώσει ότι σε μια περίπτωση στο Κονακρύ, οι δυνάμεις ασφαλείας της Γουινέας οδήγησαν τεθωρακισμένα οχήματα τύπου Mamba σε πλήρη ειρηνικών διαδηλωτών πυροβολώντας και χρησιμοποιώντας δακρυγόνα. Σε όλη τη Γουινέα, πάνω από 130 άνθρωποι σκοτώθηκαν και αρκετές χιλιάδες τραυματίστηκαν. Οι δυνάμεις ασφαλείας ενεπλάκησαν σε πολυάριθμες αυθαίρετες συλλήψεις, σεξουαλική βία και λαφυραγωγία.

Σύμφωνα με στοιχεία των Ηνωμένων Εθνών, μεταξύ 2003 και 2006, η Γαλλία η Πορτογαλία και η Ισπανία, προμήθευσαν τη Γουινέα με πυρομαχικά για όπλα μικρού διαμετρήματος, αξίας σχεδόν 7 εκατομμυρίων δολαρίων. Βέβαια, είναι δύσκολο να προσδιοριστούν οι τελικοί χρήστες αυτών των πυρομαχικών με βάση αυτά τα στοιχεία και μόνο. Τα τεθωρακισμένα οχήματα που χρησιμοποιήθηκαν στο Κονακρύ στις αρχές του 2007 είχαν προμηθευτεί το 2003 από ένα κατασκευαστή από τη Νότια Αφρική, θυγατρική εταιρεία όπλων από το Ηνωμένο Βασίλειο για την «ασφάλεια των συνόρων» της Γουινέας σύμφωνα με την εταιρεία.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: οι δυνάμεις ασφαλείας της Γουινέας έχουν παρουσιάσει την τελευταία δεκαετία ένα ιστορικό εκτεταμένων, συνεχών, σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν κατά τις προεδρικές εκλογές του 1998, τις τοπικές εκλογές του 2000, το δημοψήφισμα του 2001 και στις διαδηλώσεις που καταστάληκαν βίαια το 2004, 2005, 2006, 2007 και 2008 με χρήση όπλων μικρού διαμετρήματος, εξοπλισμού εσωτερικής ασφάλειας και στρατιωτικών οχημάτων των οποίων η προμήθεια συνεχίστηκε κατά αυτή την περίοδο.

ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ: αναφέρονται κατ' εξακολούθηση καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της περιόδου συμπεριλαμβανομένων έγκνομων φόνων και χρήσης υπερβολικής και χωρίς διακρίσεις βίας κατά των διαδηλωτών και των μελών της αντιπολίτευσης. Αυτές οι παραβιάσεις ήταν επίσης συστηματικές, σε κάποιες περιπτώσεις είχαν διαταχθεί και υποστηριχθεί από τις υψηλόβαθμες κρατικές αρχές.

Σε τέτοιες περιστάσεις, ένας κατάλληλος κανόνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ΣΕΟ, θα απαιτούσε από τα κράτη να αποτρέψουν την προμήθεια τέτοιων όπλων που χρησιμοποιούνται για έγκνομους φόνους και την εξάσκηση υπερβολικής βίας, προς τις δυνάμεις ασφαλείας της Γουινέας, μέχρι η κυβέρνηση της Γουινέας να λάβει και να επιβάλλει ξεκάθαρα μέτρα για να αποτρέψει, διερευνήσει και ασκήσει διώξεις κατά των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράχθηκαν από αυτές τις δυνάμεις.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 2η /ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΟΠΛΗ ΒΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ

© BBC This World

Το πτώμα της 19χρονης φοιτήτριας του Πανεπιστημίου **Claudina Velásquez Paiz**, που σπούδαζε νομική, βρέθηκε στις 13 Αυγούστου 2005. Είχε δεχτεί πυροβολισμούς, και σπέρμα βρέθηκε στη σωρό της. Η επακόλουθη ανάκριση ήταν ιδιαίτερα ανεπαρκής, καθώς μάρτυρες-κλειδιά δεν εξετάστηκαν, και δεν επιβεβαιώθηκε καν αν οι βασικοί ύποπτοι είχαν κάνει χρήση όπλου. Σύμφωνα με τον πατέρα της **Claudina**: ‘Ο ανακριτής ... δήλωσε πως ο τόπος του εγκλήματος δεν ερευνήθηκε ως έπρεπε μόνο και μόνο εξαιτίας της προκατάληψης εις βάρος του θύματος εξαιτίας της θέσης και της κατάστασής της. Η **Claudina** κατηγοριοποιήθηκε ως άτομο του οποίου ο θάνατος δεν θα έπρεπε να διερευνηθεί λόγω της περιοχής που βρέθηκε και επειδή φορούσε σανδάλια, ένα περιδέραιο και σκουλαρίκι στον αφαλό.’

Τον Νοέμβριο του 2005, ο επικεφαλής της Ειδικού Εισαγγελικού Γραφείου για τα Εγκλήματα κατά της Ζωής ανέλαβε επιτέλους την έρευνα. Τον Οκτώβριο του 2006, το Γραφείο του Διαμεσολαβητή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της Γουατεμάλα ανέφερε πως στην υπόθεση της **Claudina Velásquez Paiz** “το Κράτος απέτυχε στην υποχρέωσή του να σεβαστεί και να διασφαλίσει το δικαίωμα στη ζωή, την ασφάλεια και σε σύννομες διαδικασίες.”

Η Γουατεμάλα δεν βρίσκεται πλέον σε ένοπλη σύρραξη, αλλά τα όπλα αφθονούν. Ανεξέλεγκτες προμήθειες όπλων μικρού διαμετρήματος από το εξωτερικό συνεχίζουν να πυροδοτούν σοβαρές και εκτεταμένες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο από κρατικούς όσο και από μη κρατικούς παράγοντες, και υποθάλπονται από τη συστηματική αποτυχία να διερευνηθούν και να διωχθούν καταλλήλως ένοπλες εκτελέσεις και πράξεις ένοπλης σεξουαλικής βίας.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ: Δολοφονίες, σεξουαλική βία, παράνομες εκτελέσεις και τραυματισμοί που διαπράττονται με χρήση όπλων μικρού διαμετρήματος είναι διαρκή και ευρέως διαδεδομένα φαινόμενα στη Γουατεμάλα.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Η κυβέρνηση έχει αποτύχει να λάβει βιώσιμα μέτρα για την αποτροπή αυτής της πρακτικής σοβαρών παραβιάσεων, είτε από τους πολίτες είτε από τις κρατικές δυνάμεις, και η ατιμωρησία για τις παραβιάσεις αυτές είναι εκτεταμένη. Πολλές διαπράττονται χρησιμοποιώντας παράνομα όπλα και πυρομαχικά που αντλούνται από μια παράνομη αγορά, που σύμφωνα με αξιόπιστες μελέτες είναι μεγάλη και καλά εξοπλισμένη, και περιλαμβάνει ξένα όπλα εισηγμένα από το εξωτερικό. Η εγχώρια παραγωγή όπλων μικρού διαμετρήματος της Γουατεμάλας είναι μικρή και παράγει μόνο πυρομαχικά 5,56 χιλιοστών για την αστυνομία και τον στρατό, παρότι τμήμα της εγχώριας παραγωγής πυρομαχικών έχει διαρρεύσει σε παράνομους χρήστες.

Σε τέτοιες περιστάσεις, ένας κατάλληλος κανόνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ΣΕΟ θα απαγόρευε στα κράτη την εξαγωγή όπλων και πυρομαχικών σε πολίτες προμηθευτές στη Γουατεμάλα στις περιπτώσεις εκείνες που θα υπήρχε σημαντικός κίνδυνος να καταλήξουν στην παράνομη αγορά και στα χέρια εκείνων που διαπράττουν σημαντικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο κίνδυνος θα εξακολουθούσε να υφίσταται μέχρι οι αρχές της Γουατεμάλα να λάμβαναν αποτελεσματικά μέτρα για την απομάκρυνση μεγάλου αριθμού παράνομων όπλων από την κυκλοφορία, και μέχρι να διερευνηθούν και να διωχθούν επαρκώς δολοφονίες και παράνομες εκτελέσεις με χρήση όπλων μικρού διαμετρήματος. Ομοίως, λόγω της συνεχιζόμενης ανησυχίας για τη συμμόρφωση των δυνάμεων ασφαλείας στη διεθνή νομοθεσία για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπλα μικρού διαμετρήματος και πυρομαχικά δεν θα εξαγονταν σε δυνάμεις της Γουατεμάλα που ενθύνονται για χρόνιες παράνομες εκτελέσεις, μέχρι να αποδείξουν ότι τέτοιες εκτελέσεις θα διερευνοούνται επαρκώς και θα τιμωρούνται.

Μια Συνθήκη για το Εμπόριο των Όπλων δεν θα απέτρεπε την προμήθεια των όπλων που δεν χρησιμοποιούνται σε ένοπλη βία πολιτών, ή από τις δυνάμεις ασφαλείας της Γουατεμάλα σε παράνομες εκτελέσεις και άλλες παραβάσεις, π.χ. ευρύτερα στρατιωτικά συστήματα των ενόπλων δυνάμεων για νόμιμη αυτοάμυνα, ή περιπολίες λέμβων ασφαλείας για επιχειρήσεις κατά των ναρκωτικών.

Ένας αποτελεσματικός κανόνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στη Συνθήκη για το Εμπόριο των Όπλων θα περιόριζε ακριβώς αυτές τις διεθνείς προμήθειες όπλων μικρού διαμετρήματος, ενώ δεν θα εμπόδιζε τη νόμιμη προμήθεια άλλων όπλων –όπως π.χ. στρατιωτικά όπλα μεγαλύτερου διαμετρήματος- που δεν χρησιμοποιούνται από πολίτες για ένοπλη βία, ή από δυνάμεις ασφαλείας σε παράνομες εκτελέσεις ή άλλες παραβιάσεις.

Περίπου 1,8 εκατομμύρια όπλα στην Γουατεμάλα –κατά 90% χωρίς άδεια- επιδεινώνουν ένα κλίμα φόβου και εγκληματικότητας. 80% των δολοφονηθέντων ανδρών και 69% των δολοφονηθεισών γυναικών εκτελούνται με όπλα. Από το 2001 ως το 2006, περισσότερες από 2,200 γυναίκες και κορίτσια δολοφονήθηκαν, σε πολλές περιπτώσεις αφού τους ασκήθηκε έντονη σωματική βία, βιασμοί ή άλλες μορφές βασανιστηρίων. Όπως δήλωσε ο εθνικός Διαμεσολαβητής των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, “η διαφορά είναι ότι στην περίπτωση των γυναικών, τα θύματα υποφέρουν περισσότερο πριν θανατωθούν.”

Μόλις το 1% των εκτελέσεων αναφέρεται πως καταλήγουν στην καταδίκη. Η συστηματική έλλειψη διερεύνησης των δολοφονιών, καθώς και τα συνκόλουθα χαμηλά ποσοστά καταδίκης, έχουν οδηγήσει σε ένα καθεστώς ατιμωρησίας τέτοιων εγκλημάτων. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις γυναίκες: η Διεθνής Αμνηστία έχει καταγράψει μια πρακτική στις δολοφονίες, σύμφωνα με την οποία η αναπόκριση των αρχών εξαρτάται καθαρά από το φύλο του θύματος.

Λόγω της αποτυχίας του κράτους για ανάληψη αποτελεσματικής διερεύνησης και δίωξης, η συνεχιζόμενη ανασφάλεια συμβαδίζει με περαιτέρω βία: μέλη των δυνάμεων ασφαλείας έχουν κατηγορηθεί για βασανισμό και εκτέλεση άνευ δικαστικής απόφασης ατόμων, που έχουν χαρακτηριστεί ως κοινωνικά ανεπιθύμητα.

Σύμφωνα με τα τελωνειακά στοιχεία του ΟΗΕ, η Αργεντινή, η Τσεχία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Σλοβακία, η Νότια Κορέα και η Τουρκία εξήγαγαν από το 2004 ως το 2007 πιστόλια και περίστροφα προς τη Γουατεμάλα αξίας σχεδόν 7 εκατομμυρίων δολαρίων. Μια νέα ελεγκτική πράξη για τα όπλα και τα πυρομαχικά, που εισήχθη το Μάρτιο του 2009, θέσπισε κάποιον έλεγχο στα εγχώρια όπλα και ποιικοποίησε την παράνομη διακίνηση όπλων και πυρομαχικών. Εντούτοις, ο μεγάλος αριθμός των υπαρχόντων παράνομων όπλων μικρού διαμετρήματος δεν μειώθηκε σημαντικά, ενώ η ατιμωρησία για τις δολοφονίες με τέτοια όπλα συνεχίζεται.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 3η/ ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ, ΥΠΕΡΜΕΤΡΗ ΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ ΣΤΗ ΜΙΑΝΜΑΡ

© Private

Οι αρχές έκοψαν τις γραμμές τηλεφώνου περίπου στις πέντε το απόγευμα. Στις εννιά και δέκα εκείνο το βράδυ, διέλυσαν την πύλη του μοναστηριού με στρατιωτικά οχήματα. Άρχισαν να δέρνουν τους μοναχούς από την στιγμή που εισήλθαν. Έσπασαν την κύρια είσοδο του μοναστηριού αφού πριν άφησαν την πόρτα της πύλης ανοιχτή. Μας χτυπούσαν αδιακρίτως από την στιγμή που μπήκαν μέσα στο κτίριο. Ήταν ένα ξαφνικό χτύπημα έτσι ώστε οι μοναχοί να μην μπορούν να αντιδράσουν στην επίθεση. Μας διέταξαν να σταθούμε στον τοίχο και χτυπούσαν με ραβδιά όσους μοναχούς δεν υπάκουαν στις εντολές τους.'

Συνάδελφος του U Thilavantha, μοναχός στην Γιανγκόν που πέθανε στις 26 Σεπτεμβρίου του 2007 μετά από επίθεση που δέχτηκε από τις ένοπλες δυνάμεις που εισέβαλλαν στο μοναστήρι.

Μεταξύ 25 και 29 Σεπτεμβρίου του 2007, σε απάντηση των μεγαλύτερων αντικυβερνητικών διαδηλώσεων που έχουν γίνει στην χώρα από την άνοδο της δημοκρατίας το 1988, οι δυνάμεις ασφαλείας της Μιανμάρ έκαναν επιδρομές σε μοναστήρια και επιτέθηκαν σε ειρηνικούς διαδηλωτές. Χιλιάδες συνελήφθησαν, εκατοντάδες τραυματίστηκαν, επίσημα 31 άνθρωποι σκοτώθηκαν, με τον πραγματικό αριθμό των θυμάτων να ξεπερνάει τους 100 νεκρούς.

Η Διεθνής Αμνηστία εξακρίβωσε ότι κατά την διάρκεια των κινητοποιήσεων, κρατικό προσωπικό ασφαλείας ή ομάδες που υποστηρίζονται από αυτό, έριξαν πλαστικές σφαίρες, βόμβες δακρυγόνων και αληθινές σφαίρες στο πλήθος που διαδήλωνε ειρηνικά. Για παράδειγμα ο Τετ Πέιν Σο και ο Μάονγκ Τιν Λιν Κιάο μαθητές στο κρατικό γυμνάσιο Νο.3 στο Ταμβέ Γιανγκόν, πυροβολήθηκαν θανάσιμα κατά την διάρκεια των διαδηλώσεων τις 27 Σεπτεμβρίου. Αυτόπτες μάρτυρες ανέφεραν πυροβολισμούς από στρατιωτικά φορτηγά και υπέρχειες γέφυρες που στόχευαν στους υποτιθέμενους επικεφαλής των διαδηλωτών.

© WPN Photo
Εκτοξευτές οπλοβιβίων που χρησιμοποιήθηκε από τις δυνάμεις ασφαλείας της Μιανμάρ κατά την διάρκεια διαδηλώσεων στην Γιανγκόν, 28 Σεπτεμβρίου του 2007.

έχουν ήδη παραδοθεί στη Μιανμάρ από το 2005, για επιδρομές σε μοναστήρια, για μεταφορά και για οργάνωση των δυνάμεων ασφαλείας.

Μια ΣΕΟ θα πρέπει επίσης να καλύπτει όπλα και πολεμοφόδια που χρησιμοποιούνται από την αστυνομία για την εσωτερική ασφάλεια της χώρας. Το 2007 στην Γιανγκόν οι δυνάμεις ασφαλείας χρησιμοποίησαν επανειλημμένα πλαστικές σφαίρες, δακρυγόνα και κανονικές σφαίρες ενάντια σε ειρηνικούς διαδηλωτές, πυροβολώντας από όπλα και εκτοξευτήρες, συμπεριλαμβανομένου πανομοιότυπου σχεδίου με εκτοξευτήρες οπλοβιβίων που σχεδιάζονται στη Σιγκαπούρη.

Η περίπτωση της Μιανμάρ επίσης δείχνει γιατί η ΣΕΟ πρέπει να καλύπτει την παραγωγή ειδικών όπλων, μηχανημάτων και εξοπλισμού.

Πολλοί από τους τύπους ελαφρών όπλων χρησιμοποιήθηκαν στις επιχειρήσεις του 2007 για τις παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων και έκτοτε έχει αναφερθεί ότι παράγονται από την ίδια τη Μιανμάρ.

Η δυνατότητα παραγωγής όπλων μικρού διαμετρήματος στη Μιανμάρ ξεκίνησε με τις μεταφορές μηχανημάτων παραγωγής από εταιρείες της Δυτικής Γερμανίας το 1950 και 1960, αλλά πρόσφατα το περιοδικό Jane's Intelligence Review υποστήριξε ότι το 1998 η Μιανμάρ προμηθεύτηκε ένα εργοστάσιο με ειδικό σκοπό να κατασκευάζει τουφέκια εφόδου και πυρομαχικά, σχεδιασμένο και κατασκευασμένο από μια εταιρεία της Σιγκαπούρης και με την υποστήριξη Ισραηλινών συμβούλων.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Τον Σεπτέμβριο του 2007 οι δράσεις μόνο μεμονωμένες δεν ήταν. Το στρατιωτικό καθεστώς, οι δυνάμεις ασφαλείας και η αστυνομία έχουν μεγάλο ιστορικό σοβαρών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις οποίες τα Η.Ε. έχουν χαρακτηρίσει συστηματικές και ευρέως διαδεδομένες.

ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ: Οι καταγεγραμμένες πρακτικές παραβιάσεων εμπειρίχουν εξωδικαστικές δολοφονίες, εξαφανίσεις, βασανιστήρια, καταναγκαστικά έργα και στρατολόγηση παιδιών, που χαρακτηρίζονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

Η Διεθνής Αμνηστία πιστεύει ότι οι εκτενείς, συστηματικές και σοβαρού χαρακτήρα παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και τα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας στη Μιανμάρ, διαπράττονται από πράκτορες της κυβέρνησης και ομάδες που δρουν υπό την επίβλεψη του κράτους, δικαιολογώντας έτσι την επιτακτική επιβολή της απαγόρευσης όπλων στη Μιανμάρ.

Εντούτοις, παρά την έλλειψή του, το κριτήριο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη ΣΕΟ θα απαγόρευε στις κυβερνήσεις την προμήθεια όπλων και σχετικών εξοπλισμών στο στρατό και στις δυνάμεις ασφαλείας της Μιανμάρ μέχρι να αποδειχθεί ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν για σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΠΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Προκειμένου να προστατευτούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ΣΕΟ πρέπει να καλύπτει όλο το φάσμα των όπλων του στρατού, ασφαλείας και αστυνόμευσης, όπως και σχετικό εξοπλισμό όλων των ειδών.

Δεν πρέπει να περιοριστεί μόνο σε οκτώ κατηγορίες όπως υποστηρίζουν κάποιες κυβερνήσεις - οι επτά κατηγορίες οχημάτων, πυροβολικού και πυραύλων συμπεριλαμβανομένου του Μητρώου Συμβατικών Όπλων των Ηνωμένων Εθνών, συν τα όπλα μικρού διαμετρήματος και τον ελαφρύ οπλισμό.

Για παράδειγμα, τα στρατιωτικά οχήματα μεταφοράς χωρίς να καλύπτονται από το Μητρώο των Η.Ε. χρησιμοποιούνται σε μεγάλο βαθμό σε στρατιωτικές αποστολές και σε εσωτερικές επιχειρήσεις από τις δυνάμεις ασφαλείας. Κατά την επιχείρηση καταστολής, οι δυνάμεις ασφαλείας της Μιανμάρ χρησιμοποίησαν συγκεκριμένα στρατιωτικά φορτηγά Κινεζικής κατασκευής, εκ των οποίων μερικές εκατοντάδες

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 4η/ ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΣ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ, ΕΚΤΟΣ – ΝΟΜΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗ ΣΟΜΑΛΙΑ

« Στις 16 Οκτωβρίου ήμουν στη Σομαλία. Την τέταρτη νύχτα ήμουν σε ένα χωριό που είχε καταληφθεί από Αιθίοπες. Ήμουν ανάμεσα στους 41 που συνελήφθησαν από τους Αιθίοπες. Μας πήγαν σε μια στρατιωτική βάση. Μπορούσα να δω τα βαγόνια της μάχης και περισσότερα από 15 τεχνικά (τζιπ εξοπλισμένα με ελαφρά όπλα). Με ανέκρινε ένας Σομαλός που δούλευε για τους Αιθίοπες. Όλοι ρωτούσαν την ίδια ερώτηση: «Γιατί είσαι εδώ;» Είπαμε ότι απλά μέναμε στα σπίτια μας».

«Όταν τέλειωσαν οι ερωτήσεις, πήραν εννιά από εμάς και τους έριξαν στο φορτηγό. Νομίζω ότι αυτοί οι εννιά μεταφέρθηκαν στην Αιθιοπία. Έχω αυτή την εντύπωση επειδή δυο από αυτούς ήταν μουλάδες με μακριά γένια... Οι υπόλοιποι 32, μαζί με εμένα, το σκάσαμε, δραπέτευσάμε, αλλά 11 σκοτώθηκαν από πυροβολισμούς. Μπορούσα να τους δω να πέφτουν καθώς ήταν μπροστά μου, ήταν η πρώτη ομάδα που το έσκασε. Ήταν η μέρα που αποφάσισα να το σκάσω από τη χώρα. Αργότερα στις 22 του Νοέμβρη είδα πέντε πτώματα που είχαν κομμένους λαιμούς. Δύο από αυτά ήταν αποκεφαλισμένα. Η περιοχή είχε καταληφθεί από τους Αιθίοπες».

«Ζακαρία», ετών 41, από την περιοχή της Αγοράς Bakara, Μογκαντίσου, συνελήφθη αυθαίρετα από αιθιοπικές δυνάμεις στη Σομαλία.

© Private

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Οι ομάδες των Ειδικών και Ομάδων Επιτήρησης των Η.Ε. στη Σομαλία έχουν επανειλημμένα προβάλλει αξιόπιστους ισχυρισμούς ότι από το 2002 τα οχήματα, τα όπλα μικρού διαμετρήματος, τον ελαφρύ οπλισμό, τα πυρομαχικά και τον τεχνικό εξοπλισμό τα προμηθεύονται από την Αιθιοπία, την Ερυθραία, την Υεμένη και άλλες χώρες στην περιοχή, σε ομάδες που προκαλούν σοβαρές παραβιάσεις της διεθνούς νομιμότητας στην καταστροφική σύγκρουση της Σομαλίας.

ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ: Δυνάμεις από όλες τις πλευρές της σύγκρουσης έχουν σταθερά επιδοθεί σε ένα ευρύ φάσμα σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως αθέμιτες δολοφονίες, αυθαίρετες κρατήσεις και βασανισμούς και σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, όπως αδιάκριτοι βομβαρδισμοί κατοικημένων περιοχών και σκόπιμη στόχευση αμάχων.

Σε τέτοιες περιστάσεις, ένας κατάλληλος κανόνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ΣΕΟ θα απαιτούσε από τα κράτη να εμποδίσουν την άμεση και έμμεση προμήθεια όπλων και σχετικού υλικού σε όλες τις δυνάμεις που εμπλέκονται σε εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα ενάντια στην ανθρωπότητα και άλλες σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσα στη Σομαλία – ανεξάρτητα αν αυτές οι δυνάμεις ή η τοποθεσία τους καλύπτονται ξεκάθαρα από το καθεστώς απαγόρευσης όπλων των Ηνωμένων Εθνών – εκτός αν τα κράτη που τα μετέφεραν μπορούσαν να αποδείξουν ότι αυτά τα όπλα δε θα χρησιμοποιούνταν από τις ομάδες της σύγκρουσης στη Σομαλία και δεν είναι τέτοιου είδους που θα μπορούσαν πιθανόν να χρησιμοποιηθούν για σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΠΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ο σεβασμός για το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ΣΕΟ θα πρέπει να καλύπτει όπλα και σχετικό εξοπλισμό όλων των ειδών, όχι απλά όσα καλύπτονται από το Μητρώο των Συμβατικών Όπλων των Ηνωμένων Εθνών και τις κατηγορίες των όπλων μικρού διαμετρήματος και τον ελαφρύ οπλισμό. Για παράδειγμα, όλες οι πλευρές στις συγκρούσεις στη Σομαλία έχουν συχνά χρησιμοποιήσει «τεχνικά» οχήματα όπως περιγράφονται παραπάνω από τον «Ζακαρία»: τυπικά φορτηγά ή επαγγελματικά οχήματα μικρού μεγέθους, εξοπλισμένα με βαρύ οπλισμό ή αντιαεροπορικό κανόνι διαστάσεων 23mm/39mm που χρησιμοποιούνται για επίθεση σε στόχους εδάφους.

Ούτε τα αθωράκιστα οχήματα μεταφοράς/ χρήσης στρατιωτικής ειδικότητας, ούτε το αντιαεροπορικό κανόνι με το οποίο συνήθως εξοπλίζονται τα «τεχνικά» καλύπτονται από το Μητρώο των Ηνωμένων Εθνών.

Παρόλο που η Σομαλία βρίσκεται σε καθεστώς απαγόρευσης διακίνησης όπλων από το 1992, όπλα συνεχίζουν να περιέρχονται στις εμπόλεμες πλευρές, που είναι υπεύθυνες για μια σειρά σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για εγκλήματα πολέμου που σαράνουν την χώρα για πάνω από δύο δεκαετίες. Μερικές από τις δυνάμεις που εμπλέκονται στην σύγκρουση αυτή εφοδιάζονται με όπλα που προμηθεύονται εκτός της χώρας, σε εδάφη που επίσημα βρίσκονται εκτός της απαγόρευσης διακίνησης όπλων.

Για παράδειγμα, ανάμεσα στα τέλη του 2006 και τις αρχές του 2009 η κυβέρνηση της Αιθιοπίας πραγματοποίησε μια μεγάλη στρατιωτική επίθεση μέσα στη Σομαλία, σε συνδυασμό με την Μεταβατική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση (TFG), για την εκδίωξη δυνάμεων αφοσιωμένων στην Ένωση Ισλαμικών Δικαστηρίων (Islamic Courts Union - ICU). Κατά τη διάρκεια των δύο προηγούμενων ετών, στην Αιθιοπία αναφέρθηκε η εισαγωγή σημαντικής ποσότητας στρατιωτικών όπλων από την Κίνα, την Δημοκρατία της Τσεχίας, το Ισραήλ, τη Βόρεια Κορέα και τη Ρωσία, σύμφωνα με τελωνειακά στοιχεία των Η.Ε. Κατά την διάρκεια της επίθεσης, η Αιθιοπία ανέφερε ότι εισήγαγε στρατιωτικά όπλα αξίας άνω των 48 εκατομμυρίων δολαρίων, προερχόμενα από Κίνα, Βουλγαρία και Βόρεια Κορέα παρά τις σοβαρές παραβιάσεις των διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού δικαίου από την Αιθιοπία και των συμμάχων της Μεταβατικής Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης (TFG) μέσα στη Σομαλία, και παρά τον χαρακτηρισμό της εισβολής στη Σομαλία σαν μια σμφυή παραβίαση του καθεστώτος απαγόρευσης των όπλων, από την Ομάδα Επιτήρησης του ΟΗΕ. Στον αντίποδα των καινούργιων επιθέσεων από οπλισμένες ομάδες το 2009, η κυβέρνηση των Η.Π.Α έχει επανειλημμένα στείλει 40 τόνους όπλων στις δυνάμεις της Μεταβατικής Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης (TFG).

Η Ομάδα Επιτήρησης του ΟΗΕ υποστήριξε ότι οπλισμένες ομάδες Σομαλών, συμπεριλαμβανομένου της Ένωσης Ισλαμικών Δικαστηρίων και δυνάμεων του Αλ-Σαμπατ, αποκτούν όπλα από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες αγορές όπλων της Σομαλίας, και ότι οι αγορές και οι οπλισμένες ομάδες προμηθεύονται τα φορτία όπλων από την Ερυθραία, την Αιθιοπία, την Υεμένη και από άλλες χώρες στην περιοχή. Αυτές οι ομάδες έχουν χρησιμοποιήσει τέτοια όπλα σε μία σειρά συστηματικών παραβιάσεων των διεθνών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού δικαίου. Η έντονη βία στη Σομαλία συνεχίζει να στερεί από τους Σομαλούς την πρόσβαση σε επαρκή ιατρική περίθαλψη και σίτιση, που κορυφώθηκε το 2008 με στοχευμένους πυροβολισμούς εναντίον εργατών που δουλεύουν σε οργανώσεις ανθρωπιστικής αρωγής.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ 5η/ ΧΡΗΣΗ ΟΠΛΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΝΟΜΕΣ ΔΟΛΟΦΟΝΙΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΚΟΝΓΚΟ

© AP/PA Photo/Jerome Delay

«Βρίσκεται μόνο ένας γέρος άρρωστος άνθρωπος μέσα. Ο στρατιώτης ρωτά το όνομά του και ζητά χρήματα, αλλά ο γέρος άνθρωπος δεν έχει και έτσι τον σπρώχνει σε μία γωνιά του παραπήγματος. Τότε διατάζουν εμένα και το Θεόφιλο να ζαπλώσουμε στο κρεβάτι, ο ένας δίπλα στον άλλο. Και τότε πίστεψα ότι ήρθε η ώρα μας. Ο στρατιώτης πυροβόλησε αρκετές φορές: Στο ύψος της καρδιάς μου και στο κεφάλι. Σχεδόν εξ επαφής. Ως εκ θαύματος, η μία σφαίρα έγδαρε το λαιμό μου και η άλλη διαπέρασε το χέρι μου. Τότε ο στρατιώτης έφυγε, κλείνοντας την πόρτα πίσω του. Αυτό έγινε γύρω στο μεσημέρι. Ο Θεόφιλος είχε δεχτεί πυροβολισμό και το σώμα του κείτονταν στο κρεβάτι. Κλαυθμύριζε, ύστερα έβγαλε μία κραυγή και απλά ήξερα ότι ξεψύχησε. Ήμουν γεμάτος αίματα και έχασα τις αισθήσεις μου.»

Επιζών από επίθεση από στρατιώτες της ένοπλης ομάδας «Congolesse Democracy-Goma (RCD-G)», Μπουράμπα, Βόρειο Κίβου, Δεκέμβριος 2004

Όλες οι πλευρές στις βίαιες συγκρούσεις στη Δημοκρατία του Κονγκό από το 1996 έχουν συστηματικά και επανειλημμένα παραβιάσει τα διεθνή ανθρώπινα δικαιώματα και το ανθρωπιστικό δίκαιο. Ένα αργοπορημένο και καθεστώς μερικής απαγόρευσης όπλων των Η.Ε., που επιβλήθηκε το 2003 στις ένοπλες δυνάμεις του Ανατολικού Κονγκό και στις ομάδες που δεν συμμετείχαν στην ειρηνική συμφωνία του Κονγκό το 2002, είχε ως στόχο τον τερματισμό των συγκρούσεων. Εντούτοις, δεν έχει πετύχει να αναχαιτίσει τη ροή όπλων στους δράστες αυτών των καταχρήσεων, εν μέρει εξαιτίας των ανεύθυνων αλλά τεχνικά νόμιμων μεταφορών όπλων στους προμηθευτές των ενόπλων δυνάμεων στην περιοχή.

Οι κυβερνητικές δυνάμεις του Κονγκό και οι εγχώριες και αλλοδαπές ένοπλες ομάδες έχουν εμπλακεί σε εκτεταμένες παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων, ορισμένες εκ των οποίων χαρακτηρίζονται ως εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένων παράνομων φόνων, βιασμών και της στρατολόγησης και εκμετάλλευσης παιδιών-στρατιωτών. Κατά τη διάρκεια των πρώιμων φάσεων της σύγκρουσης, στρατιώτες της Ρουάντα και της Ουγκάντα ενεπλάκησαν επίσης σε εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένων των αδιάκριτων βομβαρδισμών κατοικήσιμων περιοχών και των εξωδικαστικών εκτελέσεων άμαχου πληθυσμού. Το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης απεφάνθη το 2005 ότι, από το 1998 μέχρι το 2003, οι δυνάμεις στην Ουγκάντα είχαν βασανίσει πολίτες, απέτυχαν στην προστασία του αμάχου πληθυσμού κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης με άλλους αγωνιστές, υποκίνησαν εθνική σύγκρουση και ενεπλάκησαν στη στρατιωτική εκπαίδευση παιδιών.

Όλες οι πλευρές παρείχαν βοήθεια και προσέφεραν εξοπλισμό στις ένοπλες δυνάμεις των οποίων ο πρωταρχικός στρατιωτικός στόχος ήταν η διενέργεια συστηματικών επιθέσεων εναντίον πολιτών, συχνά εξαιτίας της εθνικής ταυτότητας. Ως μέρος μίας νέας ειρηνικής διαδικασίας, η εσπευσμένη ένταξη των ενόπλων δυνάμεων στον εθνικό στρατό του Κονγκό έχει δώσει σε τέτοιες ομάδες πρόσβαση σε νέο κυβερνητικό οπλισμό χωρίς να κρατήσουν αποστάσεις από τους πολεμιστές τους που υποτίθεται ότι συμμετείχαν σε εγκλήματα πολέμου ή σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η κληρονομιά αυτών των παραβάσεων εξακολουθεί να μην επιτρέπει την επαρκή ιατρική περίθαλψη καθώς και άλλα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα στο λαό του Κονγκό. Περισσότεροι από 1,5 άνθρωποι είναι εκτοπισμένοι λόγω συγκρούσεων στο Κονγκό. Οι ένοπλες δυνάμεις έχουν κατ' εξακολούθηση και σκοπίμως επιτεθεί και λεηλατήσει ιατρικά κέντρα και νοσοκομεία, που εξακολουθούν να κατακλύζονται από θύματα βιασμού και σωματικών βλαβών.

Το καθεστώς απαγόρευσης όπλων των Η.Ε. έχει συνεχόμενα παραβιαστεί από μία πρακτική μεταφοράς όπλων από γειτονικές χώρες και από το εσωτερικό εμπόριο όπλων, που υποτίθεται υποστηρίζεται ορισμένες φορές από την κυβέρνηση του Κονγκό. Επιπρόσθετα, συνεχίζεται η προμήθεια όπλων από την Αλβανία, τη Βοσνία και την Ερζεγοβίνη, την Κίνα, την Τσεχία, τη Ρωσία, τη Σερβία και άλλες χώρες προς τις κυβερνητικές δυνάμεις του Κονγκό, της Ρουάντα και της Ουγκάντα. Παρά το γεγονός ότι δεν καλύπτονται από το καθεστώς απαγόρευσης όπλων των Η.Ε., οι παραδόσεις όπλων σε ορισμένες κρατικές δυνάμεις ύστερα από την επιβολή της απαγόρευσης συνέπεσε με τη στρατιωτική τους υποστήριξη στις απαγορευμένες δυνάμεις του ανατολικού Κονγκό, συμπεριλαμβανομένων των προμηθειών όπλων από γη και αέρα.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΝΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΟΠΛΩΝ

ΣΟΒΑΡΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ: Από το 1997 και έπειτα, η Διεθνής Αμνηστία και άλλοι έχουν καταγράψει ένα ευρύ φάσμα εγκλημάτων πολέμου και άλλων σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο ανατολικό Κονγκό, που διαπράττονται κατά κύριο λόγο από κυβερνητικές δυνάμεις του Κονγκό, της Ουγκάντα και της Ρουάντα, και από ένοπλες δυνάμεις που υποστηρίζονται από αυτές τις δυνάμεις.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ: παρά το γεγονός ότι η άμεση διάπραξη ορισμένων εξ αυτών των παραβιάσεων τερματίστηκε όταν υπαναχώρησαν οι δυνάμεις της Ουγκάντα και Ρουάντα, οι ομάδες ειδικών των ΗΕ ανέφεραν με αξιοπιστία και κατ' εξακολούθηση, μεταφορές όπλων και παροχή στρατιωτικής βοήθειας από δυνάμεις της Ρουάντα, της Ουγκάντα και του Κονγκό προς το Ανατολικό Κονγκό από το 2003 και έπειτα, στο οποίο συνεχίστηκαν παρόμοιες παραβιάσεις.

Με δεδομένα αυτά τα αποδεικτικά στοιχεία, ένας κανόνας ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη ΣΕΟ θα συμπλήρωνε και θα ενίσχυε το καθεστώς απαγόρευσης των ΗΕ το ανατολικό Κονγκό. Θα αξίωε από τα κράτη την αποτροπή χορήγησης όπλων σε ένοπλες δυνάμεις που είτε παραβιάζουν το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και το δίκαιο για τα δικαιώματα του ανθρώπου, στο ανατολικό Κονγκό, είτε παρέχουν όπλα στις ένοπλες δυνάμεις που εμπλέκονται σε αυτές τις παραβιάσεις, ακόμα και αν αυτές οι ένοπλες δυνάμεις δεν υπόκεινται άμεσα στο καθεστώς απαγόρευσης. Οι χώρες που εμπλέκονται στη μεταφορά θα έπρεπε να ξεκαθαρίζουν ότι οποιαδήποτε όπλα παρέχονται δεν θα κατέληγαν σε αυτές τις δυνάμεις το ανατολικό Κονγκό, ή θα αποστέλλονταν σε ένοπλες ομάδες στην περιοχή.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ

Η Διεθνής Αμνηστία καλεί όλες τις κυβερνήσεις :

- Να Στηρίξουν, να συμμετέχουν και να καταλήξουν γρήγορα στη σύναψη της Συνθήκης για το Εμπόριο των όπλων.
- Να διασφαλίσουν ότι η ΣΕΟ θα καθιερώσει δεσμευτικούς κανόνες για την εκτίμηση των διεθνών μεταφορών όπλων, ανά περίπτωση, και να ορίσει ρητά πότε απαγορεύεται η μεταφορά όπλων.
- Να διασφαλίσει ότι αυτοί οι δεσμευτικοί κανόνες αντικατοπτρίζουν τις ήδη υπάρχουσες διεθνείς υποχρεώσεις του καταστατικού χάρτη των ΗΕ και των κρατών – μαζί με τα διεθνή ανθρώπινα δικαιώματα και το ανθρωπιστικό δίκαιο.
- Τα κράτη μπορούν να πωλούν, να αποκτούν και να κατέχουν συμβατικά όπλα για νόμιμη ασφάλεια, για την επιβολή του νόμου και για ανάγκες αυτοάμυνας που είναι σύμφωνες με τις αντίστοιχες αρχές του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, και σύμφωνα με τα ΗΕ και άλλα διεθνή πρότυπα ελέγχου όπλων και καλές πρακτικές. Αλλά πολύ συχνά, οι κυβερνήσεις, οι εταιρείες και οι ιδιώτες δεν τηρούν τους κανόνες, με τραγικές και καταστροφικές επιπτώσεις.
- Τα κράτη δεν πρέπει να μεταφέρουν όπλα διεθνώς όταν υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος να χρησιμοποιηθούν σε σοβαρές παραβάσεις του διεθνούς δικαίου ή του δικαίου ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Θα έπρεπε επίσης να απαγορεύουν τις διεθνείς μεταφορές όπλων όπου υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος για διευκόλυνση πρακτικών ένοπλης βίας, συμπεριλαμβανομένων των τρομοκρατικών επιθέσεων, της ρατσιστικής βίας, των ειδικών εγκλημάτων ή/και του οργανωμένου εγκλήματος ή ότι θα χρησιμοποιηθούν για τρομοκρατικές επιθέσεις ή θα παρακωλύσουν τη μείωση της φτώχειας ή της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης.